

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області

ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЗА 2013 РІК

Доповідь

Чернівці

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління координації статистичної діяльності, взаємодії з користувачами і респондентами та забезпечення доступу до публічної інформації

вул. Головна, 249-а, м. Чернівці 58018, Україна
тел. (0372) 58-14-78, факс (0372) 58-19-33
електронна пошта: gus@cv.ukrstat.gov.ua
веб-сайт: www.cv.ukrstat.gov.ua

Відповідальна за випуск Шемуня О.Р.

У доповіді наведена інформація щодо обсягів доходів та витрат населення, наявний та реальний наявний доходи Чернівецькій області за 2013 рік у порівнянні з 2012 роком. Вміщено інформацію щодо структури та динаміки доходів та витрат населення, заробітної плати штатних працівників, соціальних допомог, сільського господарства, обороту роздрібної торгівлі, витрат населення на оплату послуг, індексів споживчих цін та тарифів, введення в експлуатацію житла індивідуальними забудовниками. Довідково наведено співставлення окремих показників за областями Карпатського економічного району та середніми рівнями в цілому по Україні.

Розрахунки доходів та витрат населення за 2012 рік здійснені відповідно до “Методологічних положень оновленої версії Системи національних рахунків 2008 року”.

У доповіді використані дані щодо доходів та витрат населення зі збірника “Доходи та витрати населення за 2012 рік”, підготовленого Держстатом України, інформація Головного управління Пенсійного фонду у Чернівецькій області, Чернівецького обласного центру зайнятості та департаменту соціального захисту населення Чернівецької обласної державної адміністрації. Доповідь підготовлена на платній основі.

СКОРОЧЕННЯ

в.п. – відсотковий пункт
грн. – гривня
млн. – мільйон
р. – рік

З питань придбання доповіді звертатись

- адреса: Головна, 249-а, м. Чернівці 58018, Україна (каб. №203)
- телефон: (0372) 4-12-16

27.06.14р. № 02-01-19/270

Доходи та витрати населення Чернівецької області за 2013 рік

У 2013р. спостерігалось подальше зростання доходів та витрат населення області.

Доходи

Номінальні доходи населення Чернівецької області у 2013р. (за попередніми даними) склали 21323 млн.грн. (Додаток № 1) і зросли в порівнянні з 2012р. на 1,8% (у 2012р. – на 12,0%). У середньому по Україні номінальні доходи населення збільшились на 5,3% (у 2012р. – на 14,5%). По цьому показнику Чернівецька область серед регіонів України займала 26 місце (у 2012р. – 27 місце).

Наявний дохід – це максимальний обсяг грошових доходів, які можуть бути використані домашніми господарствами на придбання споживчих товарів та оплату послуг. Вони включають оплату праці, прибуток, змішаний дохід, сальдо доходів від власності, соціальні допомоги, інші одержані поточні трансферти за виключенням сплачених.

Наявний дохід, який може бути використаний населенням на придбання товарів та послуг, склав 17013 млн.грн. і зріс у порівнянні з 2012р. на 4,7% (у 2012р. – на 12,2%), по Україні – на 5,0% (на

14,6%).

Реальний наявний дохід, визначений за виключенням впливу цін, зріс порівняно з 2012р. на 5,9% (у 2012р. – на 13,0%). Середній показник реального наявного доходу населення в цілому по Україні зріс на 5,3% (у 2012р. – на 13,9%). Чернівецька область по цьому показнику серед регіонів України займала 11 місце (у 2012р. – 13–14 місце).

Наявний дохід у розрахунку на одну особу у 2013р. становив

**Середньомісячний наявний дохід
у розрахунку на одну особу за областями
Карпатського економічного району**

18740,9 грн., що на 4,5% більше, ніж у 2012р.

	Грн.			У відсотках до середнього показника по Україні		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Україна	1803,2	2100,5	2180,6	100,0	100,0	100,0
Закарпатська	1250,2	1432,6	1491,5	69,3	68,2	68,4
Івано-Франківська	1477,7	1679,0	1747,1	81,9	79,9	80,1
Львівська	1600,4	1832,7	1885,2	88,8	87,3	86,5
Чернівецька	1332,7	1509,0	1561,7	73,9	71,8	71,6

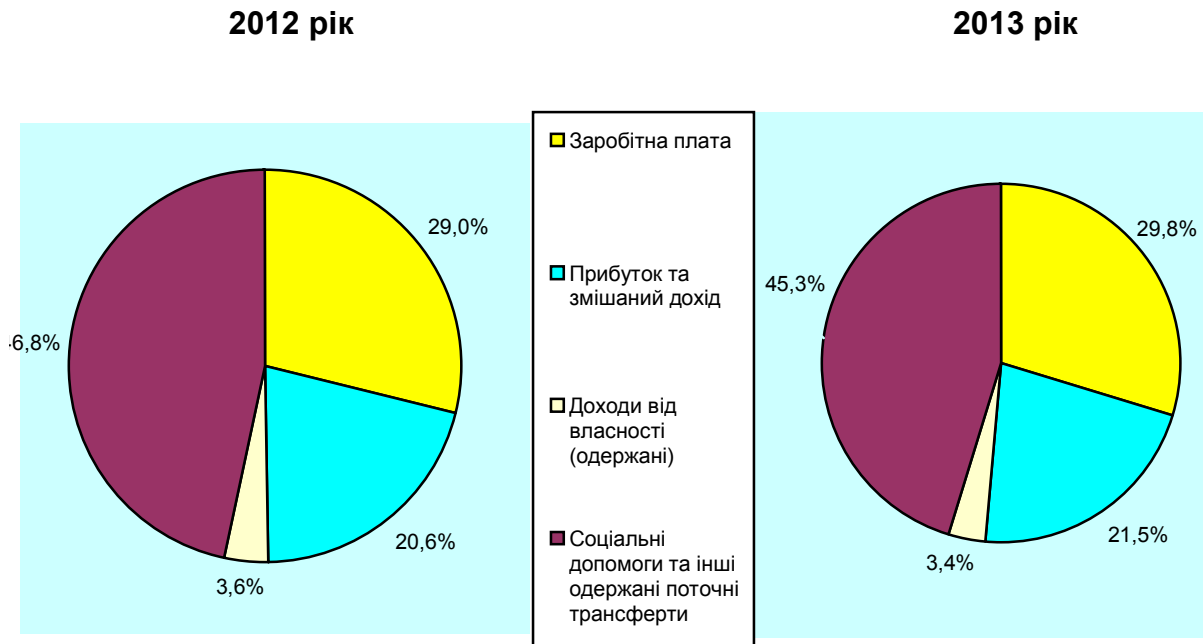
Прожитковий мінімум – це вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Середньомісячний наявний дохід у розрахунку на одну особу в області у 2013р. склав 1561,7 грн. (на 52,7 грн. більше, ніж у 2012р.) і був на 32,8% (у 2012р. – на 37,8%) більший від прожиткового мінімуму, який був встановлений в Україні в грудні 2013р. в розмірі 1176 грн.

Проте, у 2013р. середньомісячний наявний дохід у розрахунку на одну особу по області складав 71,6% до середнього рівня по Україні (у 2012р. – 71,8%). Серед регіонів України та областей Карпатського економічного району по цьому показнику Чернівецька область займала, як і у 2012р., передостаннє місце.

Якісним показником оцінювання доходів населення є їхня структура, яка відображає рівень економічної активності населення.

Структура доходів населення

Основним джерелом доходів населення області продовжували залишатись **соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти**. Загальна сума цієї статті доходів у 2013р. становила 9658 млн.грн. і зменшилася порівняно з 2012р. на 1,8%. Хоча питома вага її в структурі доходів населення зменшилася проти 2012р. на 1,5 в.п. однак ще була значною і складала 45,3%, що свідчить про вагоме економічне навантаження на працююче населення та нівелювання ролі заробітної плати як джерела доходів.

Середньомісячні соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти у розрахунку на одну особу за областями Карпатського економічного району

	Грн.			У відсотках до середнього показника по Україні		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Україна	855,8	992,1	1054,4	100,0	100,0	100,0
Закарпатська	709,5	845,6	886,8	82,9	85,2	84,1
Івано-Франківська	820,2	980,4	1014,4	95,8	98,8	96,2
Львівська	838,3	978,1	970,6	98,0	98,6	92,1
Чернівецька	781,3	904,9	886,6	91,3	91,2	84,1

У 2013р. в розрахунку на одну особу було надано соціальних допомог та отримано інших поточних трансфертів на 886,6 грн. або на 15,9% менше від середнього рівня по Україні. Серед областей Карпатського економічного району

Чернівецька область за цим показником займала 4 місце (у 2012р. – 3 місце).

Важливою складовою цієї статті доходів були **соціальні допомоги**, яких було надано у 2013р. на 5191 млн.грн. або на 12,2% більше, ніж у попередньому році. Основним джерелом цих виплат був Пенсійний фонд. За даними Головного управління Пенсійного фонду в області, з бюджету фонду у 2013р. на виплату пенсій було спрямовано 3712,0 млн.грн. або на 7,8% більше, ніж у 2012р.

Станом на 1 січня 2014р. порівняно з відповідною датою попереднього року на 4,2% збільшився середній розмір призначеної місячної пенсії з урахуванням компенсаційних виплат і цільових допомог пенсіонерам, які перебували на обліку в Пенсійному фонді, з урахуванням пенсіонерів, звільнених з лав Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Державної служби з надзвичайних ситуацій України, Служби безпеки України, Державної пенітенціарної служби України, призначення і виплати пенсії яким здійснюють органи Пенсійного фонду України. Середній розмір призначеної місячної пенсії на початок 2014р. становив 1315,2 грн. і на 38,6% (на початок 2013р. – на 42,8%) перевищував встановлений на той час рівень прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Співвідношення середньої призначеної пенсії до середньої нарахованої заробітної плати у 2013р. становило 52,9% (у 2012р. – 54,2%).

На 1 січня 2014р. 95,2% пенсіонерів одержували пенсії в розмірі вище прожиткового мінімуму (на відповідну дату 2013р. – 97,2%). Разом з тим, 1,0% пенсіонерів отримували пенсії в розмірі нижче прожиткового мінімуму (1,2%).

Залишається значною кількістю малозабезпечених громадян, які потребують соціальної допомоги.

На 1 січня 2014р., за даними обласного центру зайнятості, на обліку в державній службі зайнятості, перебувало 9,5 тис. зареєстрованих безробітних, з них 31,1% особи, які мали додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню. Переважна більшість (62,5%) зареєстрованих безробітних були особами, які проживали в сільській місцевості, з них 19,2% – раніше працювали у сільському господарстві. Безробітні, які не були охоплені активними заходами сприяння зайнятості населення, одержували допомогу по безробіттю. Станом на кінець 2013р. допомогу з Фонду соціального страхування на випадок безробіття отримували 8,2 тис. безробітних, середній розмір її в грудні 2013р. становив 967,3 грн., що дорівнювало 79,4% від мінімального рівня заробітної плати (1218 грн.), законодавчо встановленого на той час.

Органами соціального захисту населення разом з благодійними організаціями станом на 1 січня 2014р. було взято на облік 25,9 тис. громадян, які потребували грошової та натуральної допомоги, як і на 1 січня 2013р. Адресну грошову допомогу у 2013р. було надано 13,5 тис. осіб на 4,4 млн.грн. (у 2012р. – 9,5 тис. осіб на 2,4 млн.грн.).

Упродовж 2013р. 70,4 тис. сімей з дітьми було призначено державну допомогу (у 2012р. – 64,5 тис. сімей). Зокрема, одноразову допомогу при народженні дитини отримали 11,6 тис. жінок на 103,1 млн.грн. (у 2012р. – 11,6 тис. жінок на 101,3 млн.грн.).

У 2013р. службою субсидій призначені субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 14,8 тис. сімей на 1418,4 тис.грн. (у 2012р. – 15,7 тис. сімей на 1613,1 тис.грн.). Її середній розмір збільшився на 2,9% і становив у грудні 2013р. 164,0 грн. на одну сім'ю.

Субсидії готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого і рідкого пічного побутового палива призначені 8,5 тис. сімей на 7260,4 тис.грн. (у 2012р. – 8,6 тис. сімей на 7768,7 тис.грн.). Її середній розмір зменшився на 9,4% і становив у грудні 2013р. 844,0 грн. на одну сім'ю.

Крім того, населенню були **надані соціальні трансферти в натурі**. Так, за даними департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації, натуральну допомогу продуктами харчування, гарячими обідами, промисловими і господарчими товарами та частковою оплатою вартості санаторно-курортних та оздоровчих путівок, комунальних послуг, палива тощо одержали 32,0 тис. малозабезпечених громадян (на 8,8% більше, ніж у 2012р.) на 4,1 млн.грн. (у 2012р. – на 3,4 млн.грн.). Середній розмір натуральної допомоги в минулому році становив 128,3 грн. (у 2012р. – 116,2 грн.).

У структурі доходів населення області, як і в інших областях Карпатського економічного району, на відміну від України в цілому, **заробітна плата** не була провідним джерелом.

Її номінальний обсяг у 2013р. склав 6347 млн.грн. Темп зростання заробітної плати у 2013р. (склав 104,2%) був на 2,4 в.п. вищим, ніж номінальних доходів (у 2012р. – на 0,3 в.п. нижчим). У цілому по Україні заробітна плата зросла у 2013р. проти 2012р. на 4,0%. За темпами зростання заробітної плати Чернівецька область займала 11 місце серед інших регіонів України. Питома вага цієї статті в структурі доходів населення склала 29,8% (в цілому по Україні – 41,4%) або на 0,8 в.п. більше, ніж у 2012р. За питомою вагою заробітної плати у доходах населення Чернівецька область серед регіонів України займала 26 місце.

Така мала питома вага цього показника у структурі доходів населення зумовлена низьким рівнем основної її складової – заробітної плати штатних працівників.

Так, середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного

Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників¹ за областями Карпатського економічного району

	Грн.			У відсотках до середнього показника по Україні		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Україна	2633	3025	3265	100,0	100,0	100,0
Закарпатська	2069	2351	2553	78,6	77,7	78,2
Івано-Франківська	2213	2540	2679	84,0	84,0	82,0
Львівська	2244	2578	2789	85,2	85,2	85,4
Чернівецька	1985	2329	2484	75,4	77,0	76,1

працівника економіки області за 2013р. становила 2484 грн. та на 6,6% перевищувала відповідний показник за 2012р. Проте, її розмір становив 76,1% від рівня середньої заробітної плати по Україні.

¹ Дані наведено по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

Середній рівень заробітної плати в області в 2,0 раза перевищував розміри законодавчо визначених соціальних гарантій (прожиткового мінімуму для працездатних осіб та мінімальної заробітної плати), які встановлені на кінець 2013р. у сумі 1218 грн.

Як і раніше, заробітна плата працівників області була найнижчою серед областей Карпатського економічного району, зокрема, на 10,9% нижчою, ніж у Львівській, на 7,3% – ніж у Івано-Франківській та на 2,7% – ніж у Закарпатській областях.

Збільшення середнього рівня заробітної плати в порівнянні з 2012р. відбулося у працівників підприємств усіх видів економічної діяльності.

Найбільше зростання заробітної плати зафіксовано в сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (на 18,0%), професійної, наукової та технічної діяльності (на 12,2%), промисловості (на 9,3%), (Додаток № 2).

Упродовж 2013р. зберігався високий ступінь диференціації розміру середньомісячної заробітної плати серед різних видів економічної діяльності. Так, співвідношення найвищого розміру середньомісячної заробітної плати працівників сфери фінансової та страхової діяльності (3800 грн.) та найнижчого її рівня – працівників підприємств з тимчасового розміщення й організації харчування (1251 грн.) складало 3,0 раза.

Упродовж 2013р. зберігалася тенденція щодо зменшення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати. На 1 січня 2014р. загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати працівникам¹ області становила 112,0 тис.грн. і зменшилася порівняно з 1 січня 2013р. на 11,8% або на 15,0 тис.грн. Її розмір дорівнював 0,03% фонду оплати праці, нарахованого за грудень 2013р. Значну частину заборгованості з виплати заробітної плати становили борги на підприємствах транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (91,1% від загальної суми боргу).

Динаміка заборгованості із виплати заробітної плати наведена в таблиці:

	Сума несплаченої заробітної плати, тис.грн.			1 січня 2014р. у % до 1 січня 2013р.
	на 1 січня			
	2012р.	2013р.	2014р.	
Усього	240,3	127,0	112,0	88,2
у тому числі				
економічно активні підприємства	171,3	127,0	102,0	80,3
підприємства-банкрути	69,0	—	10,0	—
економічно неактивні підприємства	—	—	—	—

¹ Дані наведено без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців.

Прибуток та змішаний дохід включає доходи фізичних осіб від продажу товарів, здійснення сільськогосподарської діяльності, від здачі утильсировини, металобрухту та іншої діяльності.

Питома вага прибутку та змішаного доходу у доходах населення за областями Карпатського економічного району

	(у відсотках)		
	2011	2012	2013
Україна	15,8	15,4	15,8
Закарпатська	20,3	19,9	20,2
Івано-Франківська	23,2	22,5	23,0
Львівська	17,1	16,5	17,0
Чернівецька	21,1	20,6	21,5

займала 17 місце серед регіонів України. Питома вага прибутку та змішаного доходу фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності в загальному обсязі доходів населення зросла проти 2012р. на 0,9 в.п. і складала 21,5%.

Доходи від власності (одержані) склали 738 млн.грн. і зменшилися проти 2012р. на 1,1%, питома вага цієї статті доходів у сукупних доходах населення була найменшою – 3,4% і на 0,2 в.п. меншою, ніж у 2012р.

Витрати

Зростання доходів населення вплинуло на збільшення витрат та заощаджень. Важливим для аналізу рівня доходів є оцінка їх витрачання.

У 2013р. **витрати населення** області склали 19844 млн.грн. і зросли порівняно з 2012р. на 2,8%. Серед складових статей витрат переважали **витрати на придбання товарів та послуг** (18896 млн.грн., що склало 95,2% від загальної суми сукупних витрат проти 95,9% у 2012р.).

Витрати на придбання товарів та послуг у розрахунку на одну особу за областями Карпатського економічного району

	Грн.			У відсотках до середнього показника по Україні		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Україна	1879,1	2183,8	2303,9	100,0	100,0	100,0
Закарпатська	1372,6	1586,6	1696,3	73,0	72,7	73,6
Івано-Франківська	1524,3	1777,5	1893,3	81,1	81,4	82,2
Львівська	1680,4	1958,2	2044,0	89,4	89,7	88,7
Чернівецька	1486,0	1702,3	1734,6	79,1	78,0	75,3

Середньомісячні витрати на придбання товарів та послуг у розрахунку на одну особу в області склали 1734,6 грн. або 75,3% (у 2012р. – 78,0%) до середнього рівня по Україні. Серед областей Карпатського економічного району в Чернівецькій області вони були на 2,3% вищими, ніж у Закарпатській, проте, – на 15,1% нижчими, ніж у Львівській та на 8,4% – ніж у Івано-Франківській областях.

Значне місце в задоволенні потреб населення в товарах належить роздрібній торгівлі. Так, її оборот, до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями, у 2013р. в цілому по області становив 12308,1 млн.грн., що в порівнянних цінах більше, ніж у 2012р. на 10,9% (у 2012р. більше, ніж у 2011р.

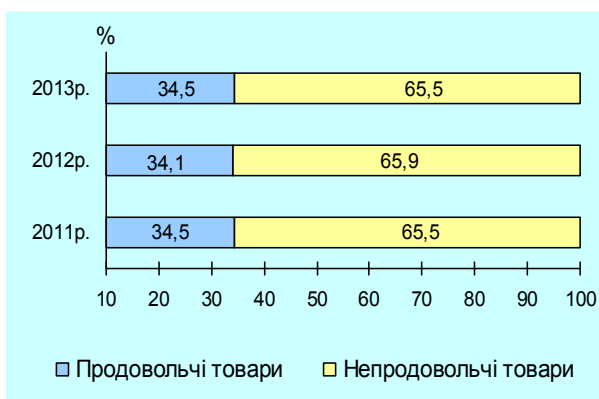
Третім за значенням джерелом доходів населення був **прибуток та змішаний дохід**, одержаний у результаті процесу виробництва чи підприємницької діяльності фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності. Загальна сума цієї статті доходів населення у 2013р. склала 4580 млн.грн. і зросла на 6,4% порівняно з 2012р. При цьому темп її зростання був на 4,6 в.п. нижчим, ніж у 2012р. та на 1,5 в.п. – ніж у цілому по Україні. За цим показником Чернівецька область

на 11,7%).

У 2013р. середньомісячний оборот роздрібної торгівлі в розрахунку на одиницю населення становив 1129,9 грн., що на 112,0 грн. більше, ніж у 2012р.

За цей період структура обороту роздрібної торгівлі зазнала певних змін. Так, збільшилась частка обороту торгової мережі фізичних осіб (на 3,1 в.п.), частка організованих ринків без продажу сільгосппродуктів (на 1,7 в.п.) та частка обороту неформальних ринків (на 0,1 в.п.) при одночасному зменшенні частки обороту торгової мережі підприємств (на 3,1 в.п.) та частки організованих ринків з продажу сільгосппродуктів (на 0,3 в.п.). Питома вага обороту торгової мережі підприємств у загальному обсязі обороту роздрібної торгівлі залишалася переважаючою і складала 42,1%.

**Структура роздрібного
товарообороту підприємств**

У структурі роздрібного товарообороту підприємств, включаючи оборот ресторанного господарства, у 2013р., як і в попередні роки, переважала частка продажу непродовольчих товарів (65,5%), яка зменшилась в порівнянні з 2012р. на 0,4 в.п.

В обсязі товарообороту непродовольчих товарів, які реалізувалися через торгову мережу підприємств, 70,9%

припадало на такі товари як бензин, дизельне паливо, автомобілі та автотовари, товари фармацевтичні, будівельні матеріали, що на 0,8 в.п. менше, ніж у 2012р. У структурі товарообороту непродовольчих товарів зросла питома вага продажу дизпалива, товарів фармацевтичних – на 0,7 в.п. кожного виду товарів, автомобілів та автотоварів – на 0,5 в.п. та зменшилась – бензину на 2,3 в.п., будівельних матеріалів – на 0,4 в.п. та електропобутових приладів – на 0,4 в.п.

В обсязі товарообороту продовольчих товарів 50,2% займали напої алкогольні та вироби тютюнові або на 0,3 в.п. менше, ніж у 2012р. (Додаток 3). Питома вага напоїв алкогольних зменшилась на 2,2 в.п., виробів тютюнових, навпаки, збільшилась на 1,9 в.п. На м'ясо та продукти м'ясні й вироби кондитерські припадало відповідно 9,4% та 7,2% від товарообороту продовольчих товарів. Питома вага цих товарів у порівнянні з 2012р. змінилась: м'яса та продуктів м'ясних – збільшилась на 0,2 в.п., а виробів кондитерських – зменшилась на 0,1 в.п.

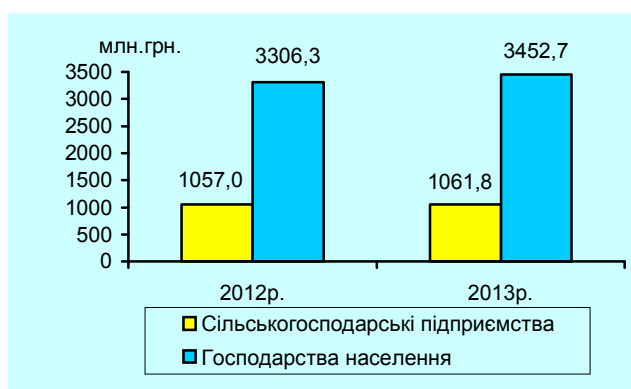
В обсязі товарообороту роздрібної мережі 66,4% – це товари виробництва України (у 2012р. – 64,9%). Причому, серед продовольчих товарів цей показник становив 88,4% (87,4%), непродовольчих – 55,4% (53,9%).

Незначною залишалася питома вага вітчизняних товарів у обсязі продажу годинників (0,0%), фотографічного обладнання (0,1%),

комп'ютерної та обчислювальної техніки (0,2%), взуття (1,4%), аудіо- та відео- обладнання (6,8%), одягу (8,2%), товарів парфумерно-косметичних (8,4%), автомобілів та автотоварів (8,9%), електропобутових приладів (15,1%).

У задоволенні потреб населення у споживчих товарах значна роль належить фізичним особам-підприємцям. Так, у 2013р. частка обороту торгової мережі фізичних осіб-підприємців в обороті роздрібної торгівлі області складала 50,6% (6232,7 млн.грн.). Причому 57,9% обороту (3608,5 млн.грн.) забезпечено торговою мережею, яка розташована на ринках.

Валова продукція сільського господарства за категоріями господарств
(у постійних цінах 2010 року)

обсягів виробництва у сільському господарстві та промисловості.

Обсяг валової продукції сільського господарства (у постійних цінах 2010р.) у 2013р. становив 4514,5 млн.грн., що на 3,5% більше, ніж у попередньому році. Збільшення обсягу продукції сільського господарства порівняно з 2012р. відбулося і в агроформуваннях

(на 0,5%), і в господарствах населення (на 4,4%).

Загалом по області валової продукції рослинництва у 2013р. вироблено на 2785,7 млн.грн. (на 7,1% більше, ніж у 2012р.), тваринництва – на 1728,8 млн.грн. (на 1,9% менше).

Зростання валової продукції рослинництва спостерігалось як в сільськогосподарських підприємствах (на 10,7%), так і в господарствах населення (на 5,9%). Зростання обсягу валової продукції рослинництва зумовлено збільшенням виробництва зернової і плодоягідної продукції, ріпаку, соняшнику та сої.

У галузі тваринництва зафіксовано зменшення виробництва валової продукції у сільгосппідприємствах на 15,2%, у господарствах населення, навпаки, збільшення на 2,3%. За рахунок зменшення обсягу вирощування худоби та птиці на відгодівлі і виробництва яєць недоодержано 36,6 млн.грн. валової продукції тваринництва.

Продукція сільського господарства є сировинною базою для промисловості.

На показники роботи промисловості в цілому суттєво впливає діяльність підприємств з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, де індекс промислової продукції у 2013р. порівняно з 2012р. становив 103,7%. На виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів припадало 39,1% від реалізованої продукції переробної промисловості, що на 1,3 в.п. менше, ніж у попередньому році.

Частка обсягу реалізації вироблених м'яса та м'ясних продуктів від обсягу реалізації харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів складала

58,1%, що порівняно з 2012р. більше на 2,7 в.п. У 2013р. порівняно з 2012р. індекс промислової продукції у виробництві м'яса та м'ясних продуктів становив 88,9%.

На виробництво хліба, хлібобулочних та борошняних виробів припадало 14,1% від загального обсягу реалізованої продукції з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів. У 2013р. порівняно з 2012р. індекс промислової продукції у виробництві хліба, хлібобулочних та борошняних виробів становив 96,3%.

У 2013р. порівняно з 2012р. індекс промислової продукції у текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів становив 106,5%. Питома вага продукції у текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів становила 8,6% від обсягу реалізованої продукції переробної промисловості.

У 2013р. населенню області реалізовано нефінансових послуг на 582,1 млн.грн. Споживання цих послуг у 2013р. в середньому на одну особу становило 641 грн.

У структурі послуг, реалізованих населенню, провідне місце займали послуги сфери телекомунікацій (електрозв'язку) і транспорту, питома вага яких становила 24,7% та 19,8% відповідно. Також значною була питома вага послуг, реалізованих у сфері освіти (10,6%), операцій з нерухомим майном (9,2%), охорони здоров'я та надання соціальної допомоги (7,8%).

На обсяги роздрібної торгівлі та послуг певним чином вплинув стан споживчих цін та тарифів на товари і послуги. За 2013р. індекс споживчих цін по області становив 99,9% (у 2012р. – 98,8%).

Покращенню цінової ситуації в цілому сприяло зниження цін на продукти харчування (на 2,2%). Серед них найбільше подешевшали фрукти (на 23,7%) та олія соняшникова (на 10,4%). Також, знизились ціни на рибу та продукти з риби (на 8,7%), м'ясо та м'ясопродукти (на 3,9%), макаронні вироби (на 2,8%) та хліб (на 0,9%). Разом з цим, спостерігалось зростання цін на яйця (на 23,3%), цукор (на 18,1%), масло (на 11,0%), молоко (на 6,8%), сир і м'який сир (творог) (на 4,6%) та овочі (на 0,2%).

Подорожчали тютюнові вироби (на 10,4%), алкогольні напої (на 4,4%), безалкогольні напої (на 2,7%).

Ціни на транспорт у цілому підвищились на 4,0%, що, в першу чергу, викликане зростанням вартості перевезень автодорожнім та залізничним пасажирським транспортом на 14,1% та 11,7% відповідно. Транспортні засоби подорожчали на 2,8%. Разом з цим, спостерігалось зниження цін на паливо та мастила на 3,4%.

Відбулося підвищення цін у сфері охорони здоров'я на 2,2%. При цьому найбільше (на 3,7%) подорожчала фармацевтична продукція.

Зросла абонентна плата за користування телефоном на 7,1%. У сфері комунальних послуг підвищилась плата за скраплений газ для побутових потреб на 16,7%.

У той же час, спостерігалось зниження цін на предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла (на 2,7%), в

основному, за рахунок зниження вартості побутової техніки на 4,9%, меблів та предметів обстановки на 3,5%. Ціни на одяг і взуття знизились на 1,3%.

Відбулося зниження цін у сфері відпочинку і культури на 0,9%. Найбільш суттєво подешевшали аудіотехніка, фотоапаратура та обладнання для обробки інформації на 5,9%. Разом з цим, спостерігалось зростання цін на газети, книжки та канцелярські товари (на 1,7%) та на послуги відпочинку та культури (на 1,3%).

За 2013р. населенням було сплачено за житлово-комунальні послуги, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 445,2 млн.грн. (100,5% до суми нарахувань у 2013р.) або на 4,1% більше, ніж за 2012р. Крім того, населенням було сплачено 218,9 млн.грн. за використану електроенергію, що на 9,6% більше, ніж за 2012р.

Сума поточних податків на доходи та майно, інших сплачених поточних трансфертів склала 677 млн.грн. і зросла порівняно з 2012р. на 10,8%. Питома вага цієї статті витрат збільшилася проти 2012р. на 0,3 в.п. і склала 3,2%.

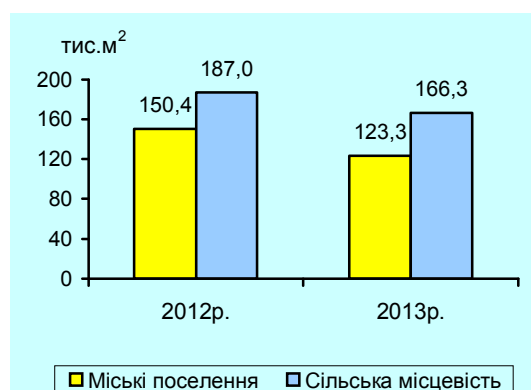
Доходи від власності (сплачені) склали 271 млн.грн. і зросли проти 2012р. у 1,6 раза, питома вага цієї статті витрат у сукупних витратах та заощадженнях населення зросла проти 2012р. на 0,5 в.п. і склала у 2013р. 1,3%.

Нагромадження нефінансових активів склало 935 млн.грн. і зросло порівняно з 2012р. у 2,6 раза. Питома вага цієї статті заощаджень у сукупних витратах та заощадженнях населення зросла проти 2012р. на 2,7 в.п. і склала 4,4%.

У 2013р. спостерігався приріст **фінансових активів** на 544 млн.грн. і зменшився порівняно з 2012р. у 2,5 раза, питома вага цієї статті заощаджень у сукупних витратах та заощадженнях населення зменшилася проти 2012р. на 4,0 в.п. і склала 2,5%.

Одним із напрямків використання коштів населенням було спрямування їх на господарські потреби та інші витрати. Зокрема, населення області значну частину коштів направляло на індивідуальне

Введення в експлуатацію житла індивідуальними забудовниками

будівництво. Так, у 2013р. індивідуальними забудовниками використано 1060,5 млн.грн. на будівництво власного житла. Протягом 2013р. прийнято в експлуатацію 1364 індивідуальних житлових будинки загальною площею 289,6 тис.м², з якої 57,4% (839 будинків загальною площею 166,3 тис.м² загальної площі) побудовано в сільській місцевості.

Обсяги прийнятого в експлуатацію житла порівняно з 2012р. зменшились на 14,2%, в тому числі в сільській місцевості – на 11,0%, у міських поселеннях – на 18,1%.

У розрахунку на 10000 осіб постійного населення обсяг прийнятого в експлуатацію індивідуального житла по області становив 3200,4 м²

загальної площі, в сільській місцевості – 3181,1 м², у міських поселеннях – 3227,6 м². Середній розмір площі квартири в індивідуальних житлових будинках у 2013р. становив 185,8 м², що на 2,7% менше, ніж у 2012р.

Висновки

Отже, як показує аналіз, у 2013р. номінальні доходи населення зросли на 1,8%, реальні наявні – на 5,9%. Середньомісячний наявний дохід у розрахунку на одну особу зріс на 4,5% і на 32,8% перевищив рівень прожиткового мінімуму по Україні, який був встановлений в грудні 2013р. у розмірі 1176 грн. Спостерігалось зростання нагромадження нефінансових активів.

Але, незважаючи на певне зростання доходів населення, їх рівень залишався низьким. Середньомісячний наявний дохід у розрахунку на одну особу був на 28,4% меншим від середнього рівня по Україні. Область по цьому показнику серед регіонів України займала передостаннє місце.

Основним джерелом надходження доходів населення була не заробітна плата, а виплата соціальних допомог та інших поточних трансфертів, що пов'язано, певним чином, з підвищенням пенсій пенсіонерам та збільшенням обсягів соціальних допомог.

Для підвищення рівня життя населення в області слід продовжувати подальше реформування економіки на ринкових засадах, активізувати залучення внутрішніх та іноземних інвестицій в економіку області, забезпечувати реалізацію державної політики щодо зайнятості населення.

Розширенню сфери застосування праці селян сприятиме розвиток сучасних підприємств із замкнутим циклом виробництва, створення умов для розвитку садівництва на основі впровадження інноваційних технологій вирощування садів, будівництво нових і реконструкція існуючих потужностей для зберігання та переробки фруктів, розвиток малих тепличних господарств.

Актуальним є залучення недекларованих доходів громадян. Частина таких доходів населення має стати офіційною, зокрема, через механізм детінізації ринку трудових ресурсів та створення умов для легалізації малого бізнесу.

Проведення цих заходів сприяло б залученню тимчасово вільного населення до трудової діяльності, подоланню безробіття, перш за все, в сільській місцевості, забезпеченню стабільності надходження коштів в бюджет області, росту заробітної плати працівників.

Перший заступник начальника
Головного управління

Т.Г.Сарчинська

Доходи та витрати населення Чернівецької області

	Млн.грн.		2013р. до 2012р. ¹ , у %	Структура, у %	
	2013р. ¹	2012р. ²		2013р. ¹	2012р. ²
Доходи – всього	21323	21012	101,8	100,0	100,0
заробітна плата	6347	6090	104,2	29,8	29,0
прибуток та змішаний доход	4580	4336	106,4	21,5	20,6
доходи від власності (одержані)	738	746	98,9	3,4	3,6
соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти	9658	9840	98,2	45,3	46,8
у тому числі соціальні допомоги	5191	4628	112,2	24,3	22,0
Витрати та заощадження – всього	21323	21012	101,8	100,0	100,0
придбання товарів та послуг	18896	18512	105,5	88,6	88,1
доходи від власності (сплачені)	271	172	157,6	1,3	0,8
поточні податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансферти	677	611	110,8	3,2	2,9
у тому числі поточні податки на доходи, майно тощо	333	311	107,1	1,6	1,5
нагромадження нефінансових активів	935	357	261,9	4,4	1,7
приріст фінансових активів	544	1360	40,0	2,5	6,5
Наявний дохід	17013	16409	104,7	×	×

¹ Попередні дані.² Розрахунки здійснені відповідно до “Методологічних положень оновленої версії системи національних рахунків 2008 року” (Наказ Держстату України від 17.12.2013 №398).

**Середньомісячна заробітна плата штатних працівників
за видами економічної діяльності**

(грн.)

	2013р.			Довідково: 2012р.
	усього	у % до		
		2012р.	середнього рівня по області	
Усього	2484	106,6	100,0	2329
Сільське, лісове та рибне господарство	2213	104,6	89,1	2117
з них сільське господарство	2000	103,2	80,5	1938
Промисловість	2514	109,3	101,2	2299
Будівництво	1942	92,7	78,2	2096
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2021	107,5	81,4	1881
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2230	102,7	89,8	2172
Тимчасове розміщення й організація харчування	1251	105,2	50,4	1189
Інформація та телекомунікації	2676	100,4	107,8	2666
Фінансова та страхова діяльність	3800	108,3	153,0	3509
Операції з нерухомим майном	2286	99,3	92,0	2302
Професійна, наукова та технічна діяльність	2857	112,2	115,0	2547
з неї наукові дослідження та розробки	2369	100,2	95,4	2366
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2484	118,0	100,0	2105
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	3535	107,2	142,3	3298
Освіта	2624	106,6	105,7	2461
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2150	105,7	86,6	2025
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	2273	108,5	91,5	2095
Надання інших видів послуг	1630	104,5	65,6	1560

Примітка. Дані наведено по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб.

Начальник управління статистики праці

Н.М.Джаман

Структура роздрібного товарообороту торгової мережі підприємств

	Тис.грн.		Питома вага, у %		Індекси фізичного обсягу 2013р. до 2012р., у %
	2013р.	2012р.	2013р.	2012р.	
Усі товари	5180547,2	4984722,0	×	×	103,3
Продовольчі товари	1727467,0	1639538,9	100,0	100,0	103,7
з них					
м'ясо та продукти м'ясні	162122,2	150441,4	9,4	9,2	110,1
риба та рибопродукти	54561,2	52159,9	3,2	3,2	107,9
масло вершкове	13984,9	13928,1	0,8	0,8	100,4
олії рослинні	19536,3	21541,8	1,1	1,3	91,3
молоко та продукти молочні	52833,0	47168,2	3,1	2,9	110,1
сир сичужний, плавлений та кисломолочний	31914,0	31075,0	1,8	1,9	100,4
яйця	12105,5	12760,2	0,7	0,8	96,9
цукор	7663,0	9364,9	0,4	0,6	86,3
вирази кондитерські	123595,4	118867,3	7,2	7,3	106,0
борошно	7678,3	7108,9	0,4	0,4	105,0
хліб і вирази хлібобулочні	39570,7	36813,2	2,3	2,2	103,4
крупини та бобові	16951,2	17839,2	1,0	1,1	100,2
вирази макаронні	8286,8	8900,8	0,5	0,5	92,5
картопля	4743,5	3188,5	0,3	0,2	142,4
овочі	22267,7	18215,1	1,3	1,1	176,2
плоди, ягоди, фрукти, горіхи (вкл. кавуни та дині)	36499,2	33586,1	2,1	2,0	136,2
напої алкогольні	352859,1	369978,4	20,4	22,6	91,7
вирази тютюнові	514762,5	456684,3	29,8	27,9	104,3
Непродовольчі товари	3453080,2	3345183,1	100,0	100,0	103,1
з них					
товари текстильні та галантерея	5920,2	4166,2	0,2	0,1	142,0
одяг і білизна з тканини	14614,6	11765,8	0,4	0,4	124,6
трикотаж верхній та білизняний	7632,4	8201,8	0,2	0,2	93,3
вирази панчішно-шкарпеткові	5168,0	5439,8	0,1	0,2	93,7
взуття	23263,3	22276,5	0,7	0,7	105,8
засоби для миття, чищення та догляду	83820,7	73501,7	2,4	2,2	115,0
товари парфумерно- косметичні	97622,2	86868,3	2,8	2,6	111,4
меблі	29044,0	27517,7	0,8	0,8	105,2
килими, покриття для підлоги та стін	71104,3	89594,7	2,1	2,7	78,8
посуд та столові набори	25016,9	19653,4	0,7	0,6	126,0
електропобутові прилади	101546,4	109299,9	2,9	3,3	98,5
книги, газети, журнали друковані та на електронних носіях	33469,3	45434,3	1,0	1,4	72,8
будівельні матеріали	221381,0	228536,2	6,4	6,8	96,3
автомобілі та автотовари	401485,1	371599,2	11,6	11,1	105,9
бензин	717915,8	772697,6	20,8	23,1	92,4
дизельне паливо	793775,2	744336,6	23,0	22,3	106,5
товари фармацевтичні	312645,7	282482,0	9,1	8,4	107,8

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління координації статистичної діяльності, взаємодії з користувачами і
респондентами та забезпечення доступу до публічної інформації**

**Доповідь
Доходи та витрати населення Чернівецької області
за 2013 рік**

·
·

Відповідальна за випуск
Шемуня Олена Ростиславівна

Підписано до друку 27.06.2014. Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Тираж 04 прим.

Віддруковано Головним управлінням статистики у Чернівецькій області
вул. Головна, 249-а, м.Чернівці, 58018, Україна